

Nordlendinger i Paraguay:

Vi stortives hos indi- anerne

Tekst og fotos: Olav Rokseth

- De religiøse festene til indianerne i Paraguay er et skue uten like. Mens bananpalmer kaster skygger fra månelysset og det knitrer i bål, danser indianerne etter en taktfast rytme

som lages ved å dunke trestaur mot jorda. Etterhvert blir dansen mer intens, men selv om indianerne har drukket alkohol, utarter det seg ikke til fyll hvis de ikke er påvirket av den moderne kulturen.

Dette forteller misjonærene Rudolf og Brit-Lajla Larsen, som arbeider for Pinsevennens Ytremisjon. Nordlands-paret kom til Paraguay for første gang i 1976, og arbeider nå der i sin tredje periode.

Hjemme i Norge arbeidet Rudolf som sykepleier ved Nordland Sentralsykehus i Bodø. Brit-Lajla, som er fra Hamarøy, er utdannet både sykepleier og jordmor.

MAISBRYGG

Brygget som indianerne drikker under sine fester kalles «chicha», og er i seg selv spesielt. Unge piker tygger mais, som de spytter opp i et fat. Der gjærer det sammen med vann i en uke, for deretter å drikkes med velbehag.

- Selv har vi ikke våget å forsøke denne drikken, sier

Larsens. Rudolf og Brit-Lajla er nå i Atyra vel tre timers kjøring fra hovedstaden Asunción, men i juli skal de til en indianerkoloni i Paso Cadena.

Vi stortrives i Paraguay.

Folk er åpne, ærlige og enormt gjestfrie. De er også stolte, så det nytter ikke å komme med en overlegen vestlig mine, sier de.

Pinsemenigheten arbeider blant tre indianerkolonier i Paraguay, og driver også et barne- og ungdomshjem. Til arbeidet blant indianerne har de fått tildelt jord av myndighetene, og har også fått tildelt utmerkelse for sin virksomhet.

DIKTATUR

Paraguay er et av de mest tilbakestående landene i

Sør-Amerika. I 31 år har landet vært styrt av diktatoren Alfredo Stroessner. Selv om det er langt færre politiske fanger nå enn før, hevder opposisjonen at myndighetene bare bruker mer raffinerte metoder for å undertrykke og utnytte befolkningen. Utenlandske selskaper har for eksempel nesten fritt spillerom til å kjøpe opp jord, mens mange av landets egne bønder ofte drives fra det ene lille jordstykket til det andre.

Myndighetene på sin side avviser blankt all kritikk, og hevder blant annet at landet er demokratisk.

- Rudolf Larsen, du er representant for Pinsevennens misjon i Paraguay. Hvordan føles det å arbeide med velsignelse fra en beryktet diktator?

- Vi er her for å evangelisere, ikke for å drive politikk.

Som gjester er vi også fullstendig prisgitt myndighetene.

Selvsagt kan man kritisere forskjellige forhold her, men for oss er den norske abortloven vel så vanskelig å svelge. Dessuten er landet blitt betydelig modernisert. Sist men ikke minst har vi fred.

GIFTIGE EDDERKOPPER

Arbeidsforholdene for de norske misjonærene er ofte tøffe. Når det regner blir jordvegene glatte som isholke, og selv firehjuls drevne jeper havner fort i grøfta. Da er det bare å hoppe ut i gjørma og forsøke å dytte bilen på plass. Giftige edderkopper

Nordlandsparet Rudolf og Brit-Lajla Larsen stortrives i Paraguay.

per er imidlertid det mange av misjonærene setter minstpris på. Den hypergiftige tarantulaen er for eksempel utbredt i Paraguay. Noen edderkopper er svære hårete beist så store som små kattunger. Enkelte kan hoppe helt opp til kneet på en voksen person, mens andre igjen danner lange kje-der mellom trær eller lyktestolper. Heldigvis er ingen av nordmennene blitt stukket - ennå. Men en latinsk familie fikk en edderkopp opp i te- vannet, og hele familien på åtte døde.

BELTEDYR OG TAPIR

De største raritetene har kanskje misjonærene opplevd innen matvegen. Beltedyr er en favorittrett i skogen. Kjøttet smaker som en mellomting av høns og gris. Tapir og flodsvin blir imidlertid ikke satt like stor pris på. Smaken er for stram. Og ingen hadde tatt sjansen på kokt ape eller musekjøtt, som indianerne spiser. Det er nå om lag 60 000 rene indianere i landet fordelt på flere indianerstammer. Fles-teparten tilhører stammer som snakker guarani - det andre offisielle språket i Pa- raguay. Guarani er et bløtt og melodisk språk, som pa- raguayerne gjerne snakker seg imellom - iblandet spansk. Slik oppstår det rari- teter som : «Nde repapa pa- pa la papa, papa?»; Har du telt potetene far?

IKKE HJEM

Selv snakker Rudolf Larsen guarani nærmest flytende. Det kommer godt med både i misjonsarbeidet og når de står ovenfor problemer med de innfødte. Det oppstår ofte konflikter mellom indianerne, og det skjer mange drap. Blant annet ble naboen til Larsens drept da de var ute i forrige periode.

- Ellers blir livet for oss for-

holdvis dagligdags. Det som er nytt og spennende for ny- komlinger, tar vi som en selv- følge, sier de.

- Dere lengter ikke hjem?

- Nei, vi er blitt vant til livet her. Det er mer merkelig å komme tilbake til Norge enn å være her, sier Rudolf og Brit-Lajla Larsen.

Åpne, ærlige og gjestfrie er karakteristikken som Larsen gir paraguayerne.

Paraguay er et av de mest tilbakestående landene i Sør-Amerika, og innbyggerne på landsbygda livnærer seg ofte ved hjelp av enkle redskaper.